

CONCURSUL NAȚIONAL DE MATEMATICA „PANAITOPOL”

EDIȚIA a V-a, TULCEA, 23 februarie 2013

Clasa a VII - a

1. a) Se consideră numărul $q = (1 - \sqrt{2})^2 + \sqrt{3 - 2\sqrt{2}} - (3 - \sqrt{2})$. Arătați că $|q| \in \mathbb{N}$.

b) Determinați perechile de numere raționale pozitive $(a; b)$, $b \neq 0$, care verifică

$$\text{egalitatea } \sqrt{ab + \sqrt{3}} = \frac{a + \sqrt{3}}{\sqrt{b}}.$$

2. Se consideră un număr natural prim p .

a) Arătați că, dacă $p > 3$, atunci numărul $m = 2p^2 + 1$ este compus;

b) Determinați toate numerele naturale prime p cu proprietatea că numărul $m = 2p^2 + 1$ este pătrat perfect.

3. Se consideră numerele reale strict pozitive și diferite $a_1, a_2, \dots, a_{10}$.

Dacă $\frac{1}{\sqrt{a_1}} + \frac{1}{\sqrt{a_2}} + \frac{1}{\sqrt{a_3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{a_{10}}} > \sqrt{39}$, arătați că cel puțin unul dintre numerele

$a_1, a_2, \dots, a_{10}$ **nu** este natural.

4. Se consideră triunghiul ascuțitunghic ABC în care $AD \perp BC$, $D \in BC$, $DE \perp AC$, $E \in AC$,

iar $M \in (DE)$ astfel încât $\frac{DC}{DM} = \frac{DB}{EM}$. Demonstrați că $AM \perp BE$.

Notă: - Toate subiectele sunt obligatorii.

- Fiecare subiect se punctează de la 0 la 7.

- Timp de lucru: 3 ore efectiv.

CONCURSUL NAȚIONAL DE MATEMATICA „PANAITOPOL”

EDIȚIA a V-A, TULCEA, 23 februarie 2013

Soluții orientative și bareme

Clasa a VII-a

Problema 1.

a) Se consideră numărul $q = (1 - \sqrt{2})^2 + \sqrt{3 - 2\sqrt{2}} - (3 - \sqrt{2})$. Arătați că $|q| \in \mathbb{N}$.

b) Determinați perechile de numere raționale pozitive $(a; b)$, $b \neq 0$, care verifică

$$\text{egalitatea } \sqrt{ab + \sqrt{3}} = \frac{a + \sqrt{3}}{\sqrt{b}}.$$

Prof. Mircea Fianu, București

a) $q = 3 - 2\sqrt{2} + \sqrt{(1 - \sqrt{2})^2} - 3 + \sqrt{2} = 1 - \sqrt{2} - \sqrt{2}$.	2p
$q = \sqrt{2} - 1 - \sqrt{2} = -1$, deci $ q = 1 \in \mathbb{N}$.	1p
b) Ridicând la pătrat și aducând la același numitor egalitatea din enunț devine echivalentă cu $a^2 - ab^2 + 3 = \sqrt{3}(b - 2a)$.	2p
a și b sunt numere raționale, iar $\sqrt{3} \notin \mathbb{Q}$, rezultă că $b - 2a = 0$, deci $b = 2a$.	1p
Substituind, obținem ecuația $4a^3 - a^2 - 3 = 0$ cu soluția $a = 1$. Rezultă $(a; b) = (1; 2)$.	1p

Problema 2.

Se consideră un număr natural prim p .

a) Arătați că, dacă $p > 3$, atunci numărul $m = 2p^2 + 1$ este compus;

b) Determinați toate numerele naturale prime p cu proprietatea că numărul $m = 2p^2 + 1$ este pătrat perfect.

***

a) Cum p este prim cu 3, rezultă că $p^2 = 3k + 1$, $k \in \mathbb{N}^*$.	2p
Deci $m = 2p^2 + 1 = 6k + 3 = 3(2k + 1) > 3$. Așadar, m este produs de doi factori mai mari decât 1, adică este număr compus.	1p
b) Dacă $m = q^2$, $q \in \mathbb{N}^*$, obținem $2p^2 + 1 = q^2$, adică $2p^2 = (q - 1)(q + 1)$.	2p
Deoarece membrul stâng al ultimei relații este număr par, iar numerele $q - 1$, $q + 1$ au aceeași paritate, rezultă că ambele sunt pare. Deci membrul drept al egalității este multiplu de 4.	1p
Deducem că $p = 2$. Într-adevăr, $2 \cdot 2^2 + 1 = 3^2$	1p

Problema 3.

Se consideră numerele reale strict pozitive și diferite $a_1, a_2, \dots, a_{10}$.

Dacă $\frac{1}{\sqrt{a_1}} + \frac{1}{\sqrt{a_2}} + \frac{1}{\sqrt{a_3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{a_{10}}} > \sqrt{39}$, arătați că cel puțin unul dintre numerele

$a_1, a_2, \dots, a_{10}$ **nu** este natural.

Prof. Mircea Fianu, București

Presupunem că toate numerele $a_1, a_2, \dots, a_{10}$ sunt naturale.	
Atunci $S = \frac{1}{\sqrt{a_1}} + \frac{1}{\sqrt{a_2}} + \frac{1}{\sqrt{a_3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{a_{10}}} \leq \frac{1}{\sqrt{1}} + \frac{1}{\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{3}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{10}}$.	2p
Pentru $i = \overline{2,3}$, avem $\frac{1}{\sqrt{i}} < 1$, pentru $i = \overline{5,8}$, avem $\frac{1}{\sqrt{i}} < \frac{1}{2}$, iar pentru $i = 10$, avem $\frac{1}{\sqrt{10}} < \frac{1}{3}$.	3p
Prin urmare, $S < 1 + 2 \cdot 1 + \frac{1}{2} + 4 \cdot \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3} = 6 \frac{1}{6}$.	1p
Cum $\sqrt{39} < S < 6 \frac{1}{6} < \sqrt{39}$, obținem contradicție, deci cel puțin unul dintre cele 10 numere nu este natural.	1p

Problema 4.

Se consideră triunghiul ascuțitunghic ABC în care $AD \perp BC$, $D \in BC$, $DE \perp AC$, $E \in AC$,

iar $M \in (DE)$ astfel încât $\frac{DC}{DM} = \frac{DB}{EM}$. Demonstrați că $AM \perp BE$.

Prof. Mircea Fianu, București

Egalitatea $\frac{DC}{DM} = \frac{DB}{EM}$ este echivalentă cu $\frac{EM}{DM} = \frac{BD}{DC}$. (1)	1p
Considerăm punctul $F \in (EC)$ astfel încât $DF \parallel BE$. Conform teoremei lui Thales aplicată în triunghiul BEC , avem $\frac{EF}{FC} = \frac{BD}{DC}$. (2)	2p
Din (1) și (2) deducem că $\frac{EF}{FC} = \frac{EM}{DM}$ și conform reciprocei teoremei lui Thales aplicată în triunghiul EDC , obținem $MF \parallel DC$. Cum $DC \perp AD$, rezultă că $FM \perp AD$.	2p
În triunghiul ADF , DE și FM sunt înălțimi, deci punctul M este ortocentrul. Deducem că $AM \perp DF$ și, cum $DF \parallel BE$, obținem $AM \perp BE$.	2p